06/11/2022

Ταξιαρχάκι: Το ιστορικό εκκλησάκι των Μπενάκηδων που γιορτάζει 7-8 Νοεμβρίου στην Καλαμάτα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσσηνίας

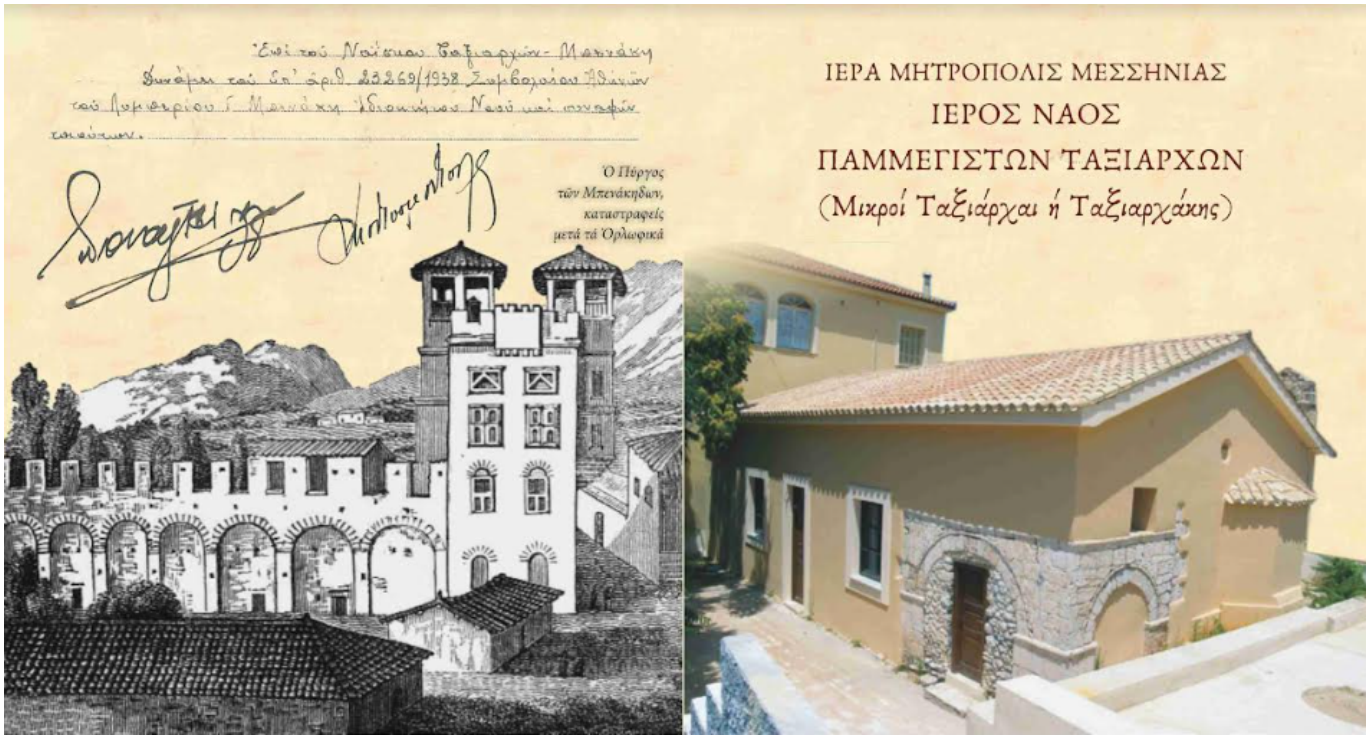

Ο «Ταξιαρχάκης», ή Μικροί Ταξιάρχαι, ή Ταξιαρχάκι είναι ένας μικρός ναός, ένα παρεκκλήσιο των που βρίσκεται στο κέντρο της Καλαμάτας κοντά στην Πλατεία Μαυρομιχάλη.

Το εκκλησάκι χτίσθηκε επί **Τουρκοκρατίας** και πανηγυρίζει το διήμερο 7 & 8 Νοεμβρίου. Το μνημείο υπέστη σημαντικές φθορές από τον σεισμό του 1986 και αναστηλώθηκε από την **Αρχαιολογική Υπηρεσία.** Το παρεκκλήσιο λειτουργεί ανελλιπώς κάθε Σάββατο πρωί και τελείται και ο εσπερινός της Παρασκευής, καθ’ όλο το έτος.

Ανεγέρθηκε επί Τουρκοκρατίας

Με βάση ιστορικές μαρτυρίες και την τοιχοποιία, όπως αποκαλύφθηκε μετά την καθαίρεση των επιχρισμάτων, είναι κτίσμα της οικογενείας Μπενάκη και βρισκόταν σε επαφή με τον πύργο της οικογενείας, ο οποίος καταστράφηκε μετά

τα Ορλωφικά. Από γραπτές πηγές γνωρίζουμε ότι ανακαινίσθηκε πρωτίστως από την Παντζεχρούλα Μπενάκη το 1836.

Οικοδομική παρέμβαση έγινε, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζει ο πρωτοσύγκελος της Μητρόπολης Μεσσηνίας Αρχιμανδρίτης **Φίλιππος Χαμαργιάς,** από επιγραφή που υπήρχε στην εικόνα της Θεοτόκου σύμφωνα με τον Δ. Δουκάκη: *«Δέησις της δούλης του Θεού Παντζεχρούλας Μπενάκη και των τέκνων αυτής Παναγιώτου και Λυμπερίου συν ταις συζύγοις αυτών και των τέκνων αυτών, ανεκαινίσθη ο ναός ούτος δια δαπάνης αυτών 1836 Μαΐου 28 ».*

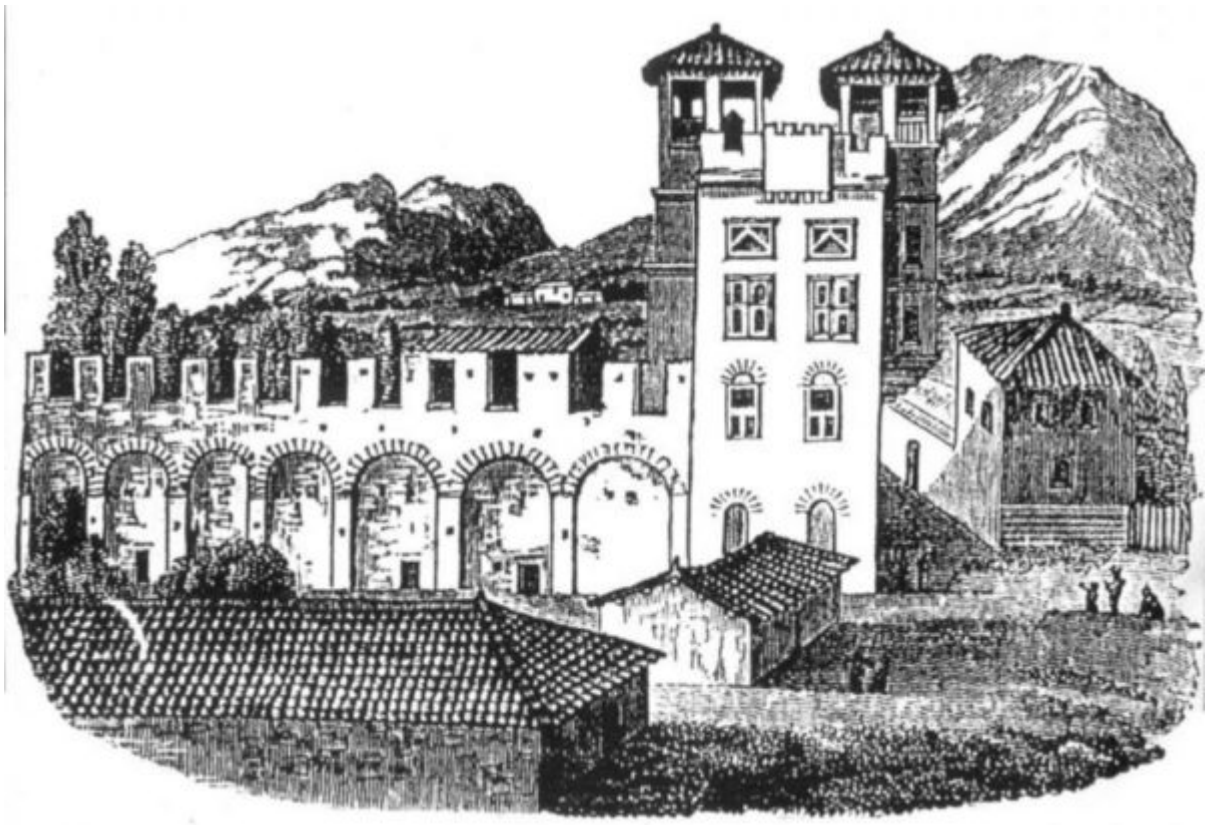

Η εικόνα του **Αρχαγγέλου Μιχαήλ** έφερε την επιγραφή: *«Δέησις των δούλων του Θεού Αντωνίου Μαυρομιχάλη και της συζύγου Μαρίας Μπενάκη, εζωγραφήθη δια δαπάνης των. 1836».*

Εφημέριος του Ναού ήταν ο **Γρηγόριος Κουλουμβάκης,** ιεροδιάκονος του **Μητροπολίτη Μονεμβασίας Χρυσάνθου Παγώνη**. Ο Κουλουμβάκης φυλακίστηκε στην Τρίπολη το 1821 μαζί με άλλους αρχιερείς και προεστούς. Μετά την απελευθέρωση της Τριπολιτσάς από τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη χειροτονήθηκε ιερέας και λειτουργούσε επί πολλά χρόνια στους Μικρούς Ταξιάρχες.

Νεοκλασικά μορφολογικά στοιχεία στις όψεις του υποδεικνύουν μία δεύτερη οικοδομική φάση του μνημείου τον 19ο αιώνα.

Πρόκειται για μονόχωρο ναό με δίρριχτη στέγη, νεοκλασικά στοιχεία στα ανοίγματα και το διάκοσμο, έκκεντρα τοποθετημένη τρίπλευρη αψίδα και μονόλοβο κωδωνοστάσιο στη Β.Α. γωνία. Στην κόγχη του ιερού και στην πρόθεση υπάρχουν δυτικότροπες τοιχογραφίες: στην κόγχη εικονίζεται η **Παναγία Βρεφοκρατούσα** ανάμεσα σε δύο σεβίζοντες αγγέλους και στην πρόθεση η **Γέννηση του Χριστού**. Νεοκλασικά μορφολογικά στοιχεία στις όψεις του υποδεικνύουν μια δεύτερη οικοδομική φάση του μνημείου στον 19ο αιώνα.

Το 1918 οι αδελφοί **Παναγιώτης και Διονύσιος Μπενάκης** αφιέρωσαν τους Μικρούς Ταξιάρχες στη Μονή Βελανιδιάς, όπως αναφέρεται στον κώδικα της Μονής και λειτουργούσε ως μετόχιό της.

Η εικόνα των Ταξιαρχών επαργυρώθηκε με την φροντίδα του τότε Ηγουμένου **Ιεζεκιήλ Βελανιδιώτη** και του Ιερομονάχου Νείλου το 1919, ενώ το έτος 2014 συντηρήθηκε τόσο η εικόνα όσο και η εξωτερική αργυρή επένδυση, με την φροντίδα του Αρχιμανδρίτου **Φιλίππου Χαμαργιά.**

Το μνημείο υπέστη σημαντικές φθορές από τον σεισμό του 1986 και αναστηλώθηκε από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Το 2011 ευρέθησαν συμβόλαια στο Υποθηκοφυλακείο Αθηνών, όπου ο **Λυμπέριος Γ. Μπενάκης** το δώρισε στον **Ι. Ν. Αγ. Νικολάου** Φλαρίου, επί εφημερίας π. Παναγιώτου Τσίχλη, δυνάμει του υπ’ αριθμ. 25.269/τόμος 158/27-10-1938 Συμβολαίου του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών. Έκτοτε κατόπιν της υπ’ αριθμ. 305/3-11-2011 αποφάσεως του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, της **Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας,** παραχωρήθηκε και λειτουργεί ως παρεκκλήσιο του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Φλαρίου Καλαμάτας.